

Wydanie specjalne



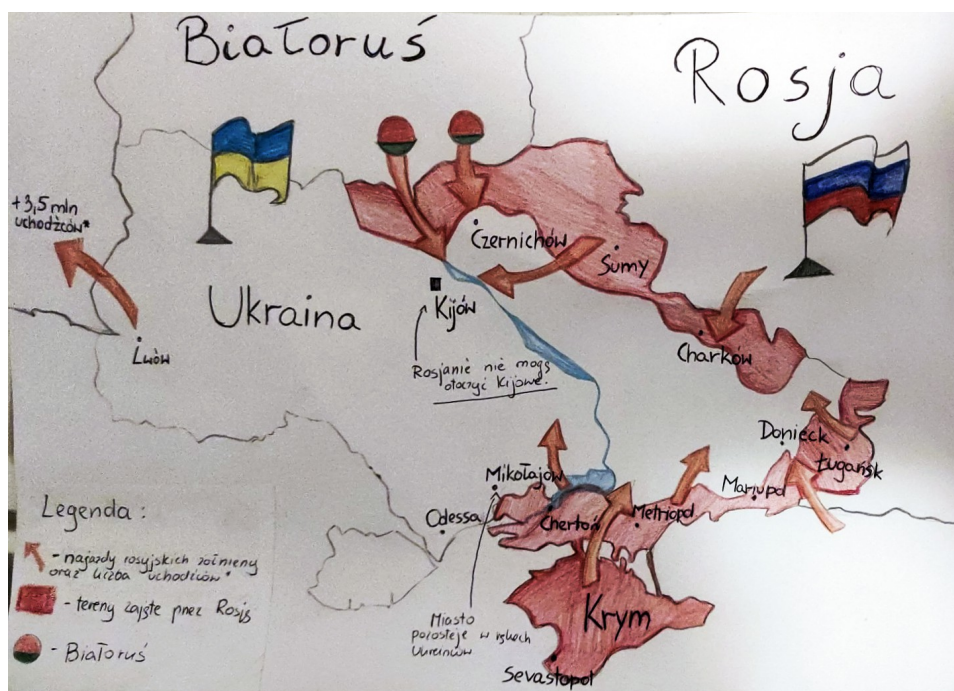
Słowo wstępne

To nie będzie zwykła gazetka, gdyż czasy, w których żyjemy również takie nie są. Pragniemy jednak, w obliczu inwazji dokonanej przez Rosję na Ukrainę, złożyć jej literacki trybut. Dlatego w tym wydaniu, spodziewać się można przede wszystkim relacji na temat naszych dotychczasowych działań, mających na celu wpieranie ludności ukraińskiej.

Co się tyczy samej Ukrainy, pochylimy się nad warunkami

geograficznymi czy jej samym potencjałem turystycznym. Lecz czymże jest kraj, bez swych wielkich ludzi? Dlatego też, aby zappełnić tę lukę, postaramy się rzetelnie opisać wielkich ludzi Ukrainy z uwzględnieniem jej obecnego prezydenta. Na koniec proponujemy nieco praktycznej wiedzy, a mianowicie mały słowniczek polsko-ukraiński, który może okazać się pomocnym wyrazem solidarności z dotkniętą wojną ludnością ukraińską.

Weronika Czasak



Rys. Julia Wosztyl

W TYM NUMERZE

Słowo wstępne	1
Od aktora do męża stanu	2
Wielcy ludzie Ukrainy	3
Pisarze i pisarki...	4
Słów kilka o geografii Ukrainy	6
Pomoc Ukrainie	14
Jak pomagać?	15
Słowniczek	16

OD AKTORA DO MĘŻA STANU, CZYLI RZECZ O WOŁODYMYRZE ZELENSKIM

Urodzony 25 stycznia 1978 r. w Krzywym Rogu w Ukrainie Wołodymyr Zełeński to przede wszystkim obecny prezydent Ukrainy, z wykształcenia prawnik, a także... aktor i satyryk?

Wołodymyr Zełeński, zanim stał się międzynarodowym bohaterem za sprawą swojej odwagi i nieustraszczenia w czasie rosyjskiej inwazji na Ukrainę był człowiekiem wielu talentów.



Swoją karierę zawodową rozpoczął w latach 90., kiedy to dołączył do lokalnie działającej grupy kabaretowej i zajmował się pisaniem skeczy oraz występami na estradzie, gdyż jego humor stawał się coraz bardziej zaraźliwy. Jednakże, Zełeńskiego po pewnym czasie zaczął fascynować srebrny ekran i w ten sposób stał się popularną osobowością telewizyjną, producentem oraz pomysłodawcą wielu telewizyjnych formatów. W ramach tej telewizyjnej działalności, najbardziej znany jest ze swojego udziału w ukraińskiej wersji „Tańca z Gwiazdami”. Wołodymyr Zełeński nie poprzestał jednak na małym ekranie i niedługo po tych wystąpieniach, zaczął grać w licznych komediach (zarówno tych konwencjonalnych jak i romantycznych) oraz m.in. podłożył swój głos pod Paddingtona w ukraińskim dubbingu filmu animowanego o tym samym tytule.

Jak wiadomo, nie samym teatrem człowiek żyje, a zdecydowanie nie robi tego taka osobowość jak Zełeński. W 2019 roku kandydował na prezydenta Ukrainy z ramienia założonej przez siebie partii „Sługa narodu”, która nazwę dzieli z serialem komediowym prowadzonym przez Zełeńskiego. Wygrał bezapelacyjnie otrzymując ponad 73 % głosów swoich rodaków, a rolę prezydenta pełni do dzisiaj.

Zelenski swoją nonszalancką odwagą zafascynował ludzi na całym świecie. Prezydent Ukrainy, mimo licznych sugestii, nie uciekł z otoczonego przez wrogie wojska Kijowa, trwa przy obywatelach Ukrainy i służy im wsparciem. Wołodymyr Zelenski co i rusz pokazuje klasę i jest uważany za wzór do naśladowania przez innych światowych przywódców.

Weronika Czasak

Źródło fotografii:

<https://wyborcza.pl/7,75399,28162700,wolodymyr-zelenski-dawny-komik-ktory-osmiesza-dyktatora-na.html>

WIELCY LUDZIE UKRAINY



Ilja Iljicz Miecznikow był ukraińskim zoologiem i mikrobiologiem urodzonym niedaleko Charkowa 15 maja 1845 roku. Swoją karierę rozpoczął na Uniwersytecie w Odessie w 1870, gdzie wykładał zoologię i anatomię porównawczą. W 1887 przeprowadził się do Francji, aby zacząć swoje badania nad drobnoustrojami w Instytucie Pasteura. Jako pierwszy w swoim środowisku naukowym odkrył zjawisko tzw. fagocytozy podczas prac nad larwami szkarłupni. Opracował wtedy teorię mówiącą o tym, jakoby właśnie fagocytoza miała największe znaczenie w odporności. Za to odkrycie otrzymał Nagrodę Nobla w 1908 wraz ze swoim współnikiem – Paulem Ehrlichem. Jego imię nosi jedna z warszawskich ulic na Ochocie, Państwowa Akademia Medyczna im. I.I.Miecznikowa w Petersburgu oraz Odeski Uniwersytet Narodowy im. Ilji Miecznikowa. Zmarł 15 lipca 1916 roku w Paryżu.

Swiatlana Aleksijewicz jest jedną z najświetniejszych pisarek Ukrainy i Białorusi. Urodzona 31 maja 1948 w Stanisławowie. Zajmuje się szeroko pojętym reportażem, a tematy polityczne najczęściej przez nią poruszane to m.in. II wojna światowa, radziecka interwencja w Afganistanie oraz katastrofa w Czarnobylu z 1986 roku. Jej pierwszą książką było „U wojny – nie żeńskie lico” (w języku polskim – „Wojna nie ma w sobie nic z kobiety”). Zarzucano jej pacyfizm, naturalizm i obrazę wizerunku obrazu radzieckiej kobiety – zarzuty te płynęły od środowisk komunistycznych. Autorka zdobyła wiele radzieckich nagród w dziedzinie literatury, a w 2015 została



laureatką Nagrody Nobla w tej samej dziedzinie. Aleksijewicz jest znana również ze swojego ogólnego kosmopolityzmu oraz sprzeciwianiu się rządowi Łukaszenki w Białorusi.



Taras Szewczenko był ukraińskim artystą urodzonym w 1814 roku, zmarłym w 1861. Między innymi zajmował się poezją, malarstwem, polityką. Był przedstawicielem romantyzmu. Pisał w języku ukraińskim, za co został skazany w 1847 roku, gdyż jego teksty promowały dążenia niepodległościowe Ukrainy. Został zamknięty w więzieniu o podwyższonym rygorze oraz wcielony, jako szeregowiec do karnego korpusu orenburskiego. Na wolność wyszedł 10 lat później. Jego najślawniejszymi dziełami są „Sen” – satyra na monarchię feudalno-pańszczyźnianą, „Kaukaz” z 1845 czy „Heretyk” poświęcony pamięci o Janie Husie – bohaterze czeskim i prekursorze protestantyzmu. Jego utwory w naszym państwie zostały przetłumaczone zarówno na polski, jak i na kaszubski język.

Julia Krawczyk

Źródła grafik:

<https://wnet.fm/kurier/taras-szewczenko-poeta-i-malarz-ktory-jedynie-dziewiec-lat-ze-swojego-47-letniego-zycia-spedzil-jako-czlowiek-wolny/>

<https://wyborcza.pl/7,75410,20349776,swietlana-aleksijewicz-najgorzej-do-zydow-odnosili-sie-polacy.html>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Ilja_Miecznikow

Pisarze i pisarki z Ukrainy, których warto znać

Taras Szewczenko, Iwan Franko, Łesia Ukrainka, Wasyl Stus, Lina Kostenko – wybitni klasycy ukraińskiej literatury wciąż w Polsce są znani mniej niż powinni. A co z literaturą współczesną naszego wschodniego sąsiada? Jak się okazuje, ma ona bardzo wiele wspólnego z polską. Poznajcie najwybitniejszych twórców i twórczynie literatury ukraińskiej.

Historia piśmiennictwa ukraińskiego jest bardzo

bogata i ciekawa. Jego początki sięgają XI wieku – powstających w Rusi Kijowskiej religijnych „Minejów”, czyli zbiorów hagiograficznych opowieści. Podwaliny pod literaturę ukraińską jednak zostały zainicjowane pod koniec XVIII wieku, czyli w epoce romantyzmu. Przełomowa była tutaj działalność pisarzy i tłumaczy – Iwana Kotłarewskiego, Petry Hułaka-Artemowskiego, Jewhena Hrebinka oraz Hryhorija Kwitka-Osnowjanenki. Na przełomie XIX i XX wieku pojawił się w Ukrainie silny nurt modernistyczny – wówczas czołową rolę odgrywały takie postaci jak Mykoła Worony (ogłosił on jeden z najważniejszych ukraińskich manifestów literackich tamtego okresu), Oleksandr Ołeś, Lesia Ukrainka czy Wasyla Stefanik. Ten fascynujący, szeroki nurt wynikał z dynamicznych przeobrażeń, jakiemu ulegało ukraińskie społeczeństwo. W pierw-

szych dekadach XX wieku natomiast literatura ukraińska wybiła się na pełną niepodległość wobec rosyjskich wpływów – pojawił się wówczas cały szereg świetnych pisarzy i pisarek tworzących w swoim języku narodowym, m.in. Pawło Tyczyna, Wołodymyr Sosiura, Maksym Rylski. Prężnie rozwijały się również w Ukrainie literackie nurty eksperymentalne, przede wszystkim futurizm (Mychajło Semenko, Ołeksia Slisarenko).

Po krachu ZSRR oraz upadku Żelaznej Kurtyny literatura ukraińska zaczęła cieszyć się wolnością i niezależnością od spraw politycznych. Podobnie jak polscy, również ukraińscy pisarze oraz pisarki wprowadzili do swojej twórczości elementy

karnawału i zabawy, pojawiły się bardzo silne tendencje postmodernistyczne w prozie, raz jeszcze rozkwitły także eksperymentalna poezja i dramaturgia. Istotna cezura dla literatury ukraińskiej nastąpiła w 2014 roku, wraz z pierwszą inwazją rosyjskich wojsk na wschodzie Ukrainy oraz zajęciem Krymu. Rosyjska agresja wywołała głębokie zmiany w ukraińskim życiu intelektualnym i artystycznym. Raz jeszcze zaczął dominować realizm i żywioł społecznej interwencji, powróciła też literatura historyczna oraz obrachunkowa.

Poniżej polecamy kilka najciekawszych twórców i twórczyń współczesnej literatury ukraińskiej.

Marija Matios (ur. 1959)



Marija Matios, Źródło: Wikimedia Commons

Nazywana „wielką damą ukraińskiej literatury”, Matios jest nie tylko pisarką i poetką, lecz również posłanką do Rady Najwyższej, ukraińskiego parlamentu. Pochodzi z Bukowiny. Laureatka wielu ukraińskich nagród literackich, w tym najbardziej prestiżowej – Państwowej Nagrody Literackiej im. Tarasa Szewczenki za powieść [„Słodka Dariusia”](#). Książka ta jest pozycją kultową – w ciągu dziesięciu lat doczekała się czterech wznowień – opowiadająca o potędze historii i burzliwej historii

Ukrainy w XX wieku. Oprócz tego w języku polskim dostępna jest również powieść Matios [„I chyba nigdy nie jest inaczej”](#), traktująca o kilka rodach huculskich na początku poprzedniego stulecia.



Jurij Andruchowycz, Źródło: Wikimedia Commons

Jurij Andruchowycz (ur. 1960)

Jeden z najbardziej rozpoznawalnych ukraińskich poetów i prozaików. Związany z Iwano-Frankiwskiem, od dekad bierze aktywny udział w życiu intelektualnym Ukrainy. Zajmuje się również piosenką, esejem oraz przekładem. W Polsce ukazało się mnóstwo jego literackich prac, od powieści poprzez zbiory wierszy aż do eseistyki. Wśród polskich przekładów twórczości Andruchowycza znajdują się m.in.: powieści „Rekreacje”, „Perwersja”, „Leksykon miast intymnych”; poezje „Piosenki dla martwego koguta”; eseje „Moja Europa” (wraz z Andrzejem Stasiukiem) czy „Ostatnie terytorium”.

Serhij Żadan (ur. 1974)

Pisarz, eseista i tłumacz związany przez całe życie z Charkowem. Na polskim rynku debiutował jako poeta, znany jest u nas jednak przede wszystkim jako autor żywiołowych powieści ukazujących codzienne życie młodych mieszkańców Charkowa. W 2015 roku został uhonorowany prestiżową nagrodą literacką Angelus za swoją powieść „Mezopotamia”. W 2017 roku napisał książkę „Internat”, poświęconą życiu w ogarniętej wojną wschodniej części Ukrainy. Obok tego w Polsce ukazały się jeszcze m.in.: „Big Mac”, „Depeche Mode”, „Ukraina”, „Anarchy in the UKR”, „Hymn demokratycznej młodzieży”.



Serhij Żadan, Źródło: Wikimedia Commons

Źródło: <https://www.twojaksiegarnia.pl/pisarze-i-pisarki-ukrainscy-ktorych-warto-znac/>

SŁÓW KILKA O GEOGRAFII UKRAINY

Ukraina, nasz sąsiad, to wielka rozległa kraina, o której większość z Was na ogół niewiele wie. Chciałyśmy przybliżyć czytelnikom, czym wyróżnia się ten kraj, pod jakim względem jego tereny są atrakcyjne i jak są ważne dla gospodarki naszego regionu.

Położenie i jego znaczenie

Ukraina znajduje się w centrum Europy Wschodniej. Od południa oblewana jest przez wody Morza Azowskiego i Czarnego, na południowym zachodzie graniczy z Rumunią, Mołdawią, Węgrami, na zachodzie ze Słowacją i Polską, na północy z Białorusią, a od północnego wschodu i wschodu z Rosją. To korzystne położenie tranzytowe na szlakach łączących Rosję z Europą, dzięki czemu może czerpać zyski z transportu drogowego, kolejowego, lotniczego i rurociągowego, a także z dość dobrze rozwiniętej żeglugi śródlądowej na Dnieprze i na innych większych rzekach. Z kolei Odessa zalicza się do największych portów Morza Czarnego, którego wybrzeże jest bardzo atrakcyjne pod względem turystycznym.

Ukształtowanie terenu

Ukraina to kraj nizinno-wyżynny z niewielkim udziałem gór. Mowa tu o wąskim łańcuchu

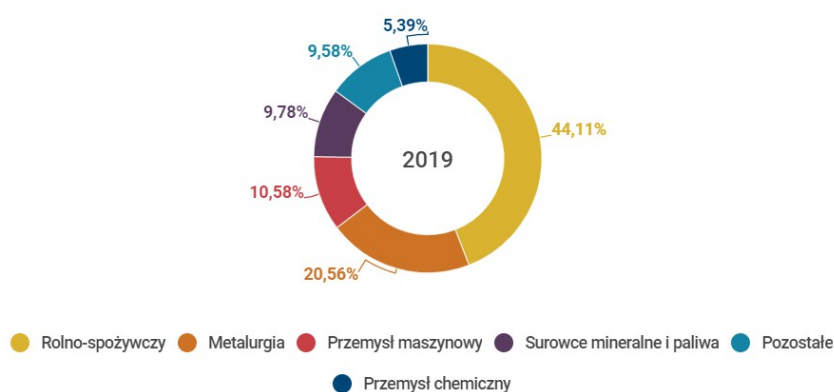
Karpat, który przecina południowo-zachodnią część kraju. Znajduje się tam najwyższy szczyt Ukrainy – Howerla o wysokości 2061 m n.p.m. Zachodnia część kraju to rozległe, pofalowane obszary wyżynne – Podole i Wołyń oraz Wyżyna Naddnieprzańska. Środkową część zajmują wielkie niziny – między innymi Naddnieprzańska. Zaś na wschodzie znajduje się Wyżyna Doniecka. To korzystne ukształtowanie terenu dla rozwoju rolnictwa i osadnictwa w tym kraju.

Klimat i gleby, jak wpływają na rolnictwo?

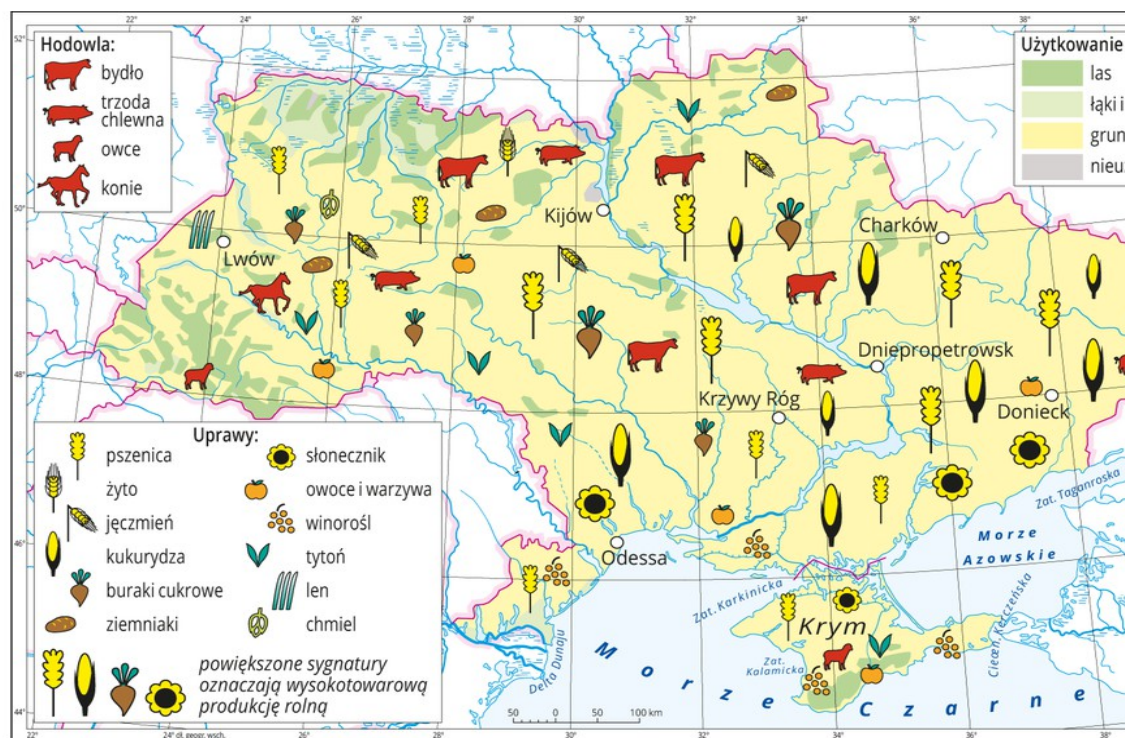
Położenie w tej części świata powoduje, że klimat, który panuje w Ukrainie jest umiarkowany ciepły kontynentalny i skrajnie kontynentalny. Charakteryzuje się on wysokimi rocznymi amplitudami temperatury powietrza. Lata są ciepłe, ze średnią miesięczną temperaturą powyżej 20°C, a zimy mroźne, z temperaturami poniżej 0°C przez kilka miesięcy. Opady występują przez cały rok z przewagą w półroczu ciepłym, ale im bardziej na południe tym jest ich mniej.

Gleby Ukrainy zaliczają się do najbardziej urodzajnych na świecie. Przede wszystkim są to ukształtowane na skałach lessowych czarnoziemy, które pokrywają niemal całą wschodnią część kraju. W zachodniej części Ukrainy występują gleby brunatne, bielcowe i płowe oraz z racji dobrze wykształconej sieci rzecznej mady rzeczne, które także cechują się dużą urodzajnością. Kraj ma doskonałe warunki do prowadzenia działalności rolniczej. Dysponuje długim okresem wegetacyjnym dla roślin, dużym nasłonecznieniem oraz nie boryka się z deficytem wody w okresie letnim, który jest niezwykle potrzebny dla rolnictwa.

Ukraina należy do czołowych światowych producentów i eksporterów zbóż i olejów roślinnych (takich jak pszenica, kukurydza, jęczmień, słonecznik, burak cukrowy, soja). Wykres kołowy pokazuje, że I sektor gospodarki jest bardzo ważnym źródłem dochodów Ukrainy.



Eksport produkcji rolno-spożywczej zawsze odgrywał istotną rolę w ukraińskim handlu zagranicznym, wskaźnik od roku 2013 roku wzrósł o ponad 44% do roku 2019. Głównymi produktami, które szły na eksport to olej słonecznikowy (wyrzuciła Rosję), rzepak, kukurydza oraz pszenica. Jeśli porównamy import z eksportem, to widać znaczną różnicę. W 2019 roku import wynosił ok. 1,9 mld dolarów a eksport 1,3 mld dolarów. Taka różnica wynika przede wszystkim ze słabo rozwiniętego przemysłu przetwórczego, co z kolei jest rezultatem utrzymujących się od lat złych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, wynikających z niestabilnej sytuacji politycznej.



Głównymi kierunkami eksportu produkcji rolnej są między innymi Chiny, Indie, Egipt, Turcja, Holandia, Hiszpania, Niemcy oraz Polska.

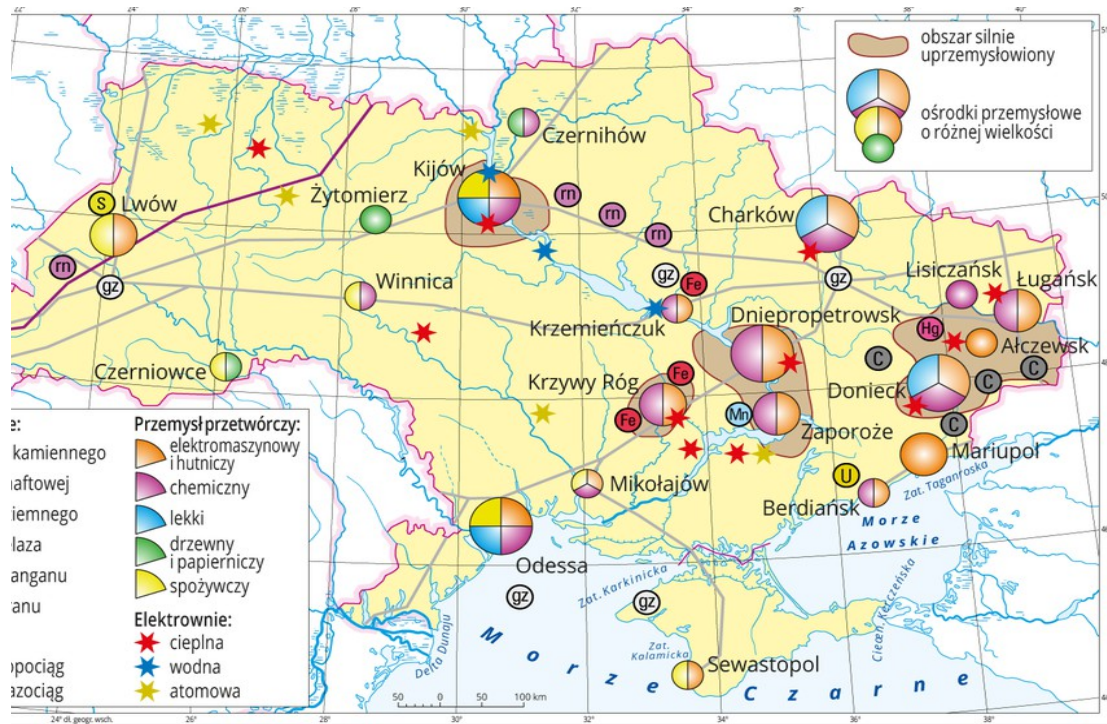
Podsumowanie

Występowanie urodzajnych czarnoziemów, na rozległych równinnych obszarach, spowodowało ich zagospodarowanie pod uprawy. Uzyskiwane duże zbiory, sprzedawane są w dużym stopniu za granicę, dostarczając półproduktów do produkcji żywności w wielu krajach na świecie. Nie bez kozery często spotkamy się z określeniem, że „Ukraina jest spichlerzem Europy”.

Surowce mineralne i ich wpływ na gospodarkę

Ukraińskie zasoby surowców mineralnych, są jednymi z najlepszych jakościowo na świecie. W rejonie Zagłębia Donieckiego występują bogate złoża węgla kamiennego, w tym węgiel koksujący, którego znaczenie gospodarcze jest nieporównywalnie większe ze względu na wysoką energetyczność. W pobliżu Żółtego Rogu znajdują się złoża rud żelaza, manganu i uranu surowców strategicznych we współczesnym świecie. Ciekawostką jest to, że występują tu również zasoby bursztynu. Na obszarze Ukrainy zlokalizowany jest także szereg surowców chemicznych między innymi siarka, sól kamienna i potasowa oraz surowce skalne niezbędne do produkcji cementu.

Popatrzmy na mapę poniżej. Gdzie znajdują się największe zasoby surowców mineralnych? To właśnie wschodnia część Ukrainy, która najbardziej cierpi na trwającym konflikcie. To najcenniejsze dla gospodarki kraju, tereny, które jako jedne z pierwszych zostały odebrane Ukrainie.



Podsumowanie

Zasobność w surowce mineralne i ich przetwórstwo powoduje, że Ukraina jest bardzo ważnym krajem eksportującym rudy metali, stal, wyroby metalurgiczne i chemiczne oraz cement. Kraj ten dostarcza około 70% neonu, którego mieszanina z helem używana jest, jako substancja w laserach. Z kolei lasery wykorzystywane są do produkcji półprzewodników, bez których nie może funkcjonować przemysł elektroniczny.

ATRAKcje TURYSTYCZNE

Ukraina ma do zaoferowania szereg atrakcji zarówno przyrodniczych jak i tych będących spuścizną człowieka. Zapraszamy na wędrowkę po atrakcjach turystycznych tego pięknego kraju!

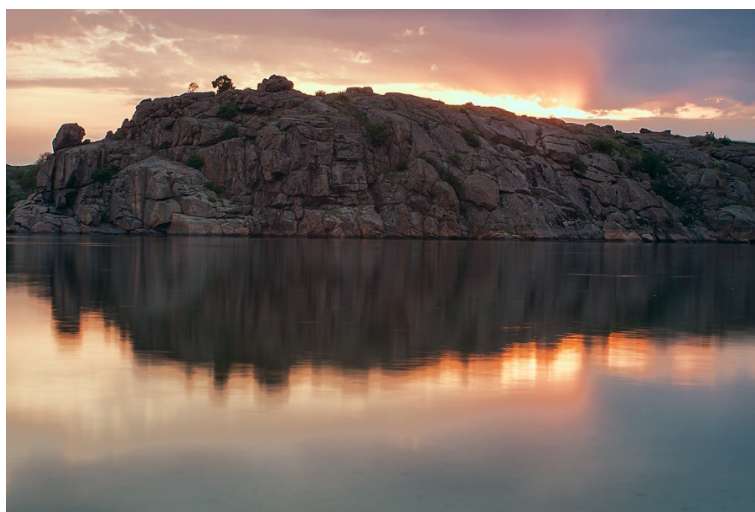


Ukraińskie Karpaty.

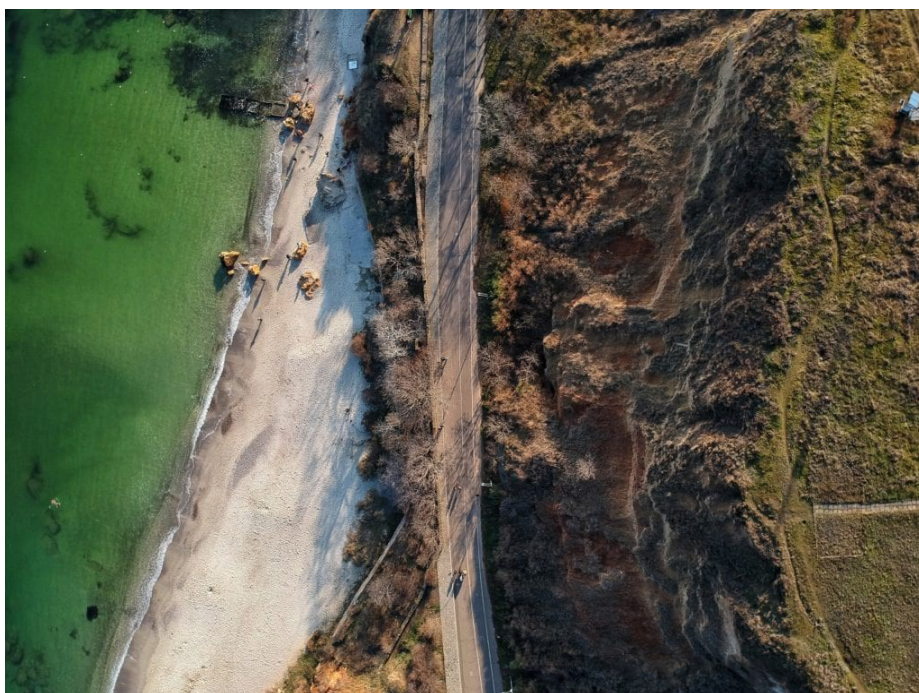
Jednym z ich pasm jest **Czarnohora** przez wielu turystów uznawane za jeden z ostatnich dzikich rejonów górskich w tej części kontynentu. Ich najwyższy szczyt, a zarazem najwyższa kulminacja Ukrainy to Howerla o wysokości 2061 m n.p.m

Tunel Miłości.

Pomiędzy miejscowościami Klewań oraz Orzew znajduje się jedyny w swoim rodzaju „Tunel Kochania”. Drzewa i roślinność szczelnie obrosła dawną linię kolejową tworząc niesamowite miejsce, które przyciąga coraz więcej turystów

**Wyspa Chortyca na rzece Dniepr.**

Chortyca położona niedaleko miasta Zaporozże to jeden z siedmiu cudów Ukrainy. Jest to jeden z symboli narodowych i historycznych.



Plaże w okolicach Odessy

Historia Ukrainy nie byłaby pełna bez XVII wieku, kiedy to na tym obszarze toczyły się krwawe wojny pomiędzy Polską, Turcją, Tatarami, Rosjanami i Kozakami. Pamiątką po tamtych czasach są liczne zamki, które lepiej lub gorzej zachowane przetrwały do naszych czasów. Do najciekawszych i zdecydowanie wartych odwiedzenia twierdz należą Chocim i Kamieniec Podolski.



Zamek w Chocimiu



Twierdza w Kamieńcu Podolskim

Lwów. Urokliwe miasto przyciąga z roku na rok coraz więcej turystów. **Pałac Potockich** w 1940 roku został skonfiskowany i po dziś dzień nie wrócił do swoich prawowitych właścicieli. Obecnie w budynku mieści się Lwowska Galeria Obrazów



Stare Miasto we Lwowie wpisane na listę UNESCO. Na jego terenie znajduje się wiele zabytkowych świątyń: Katedra Łacińska, kaplica Boimów, Katedra Ormiańska.

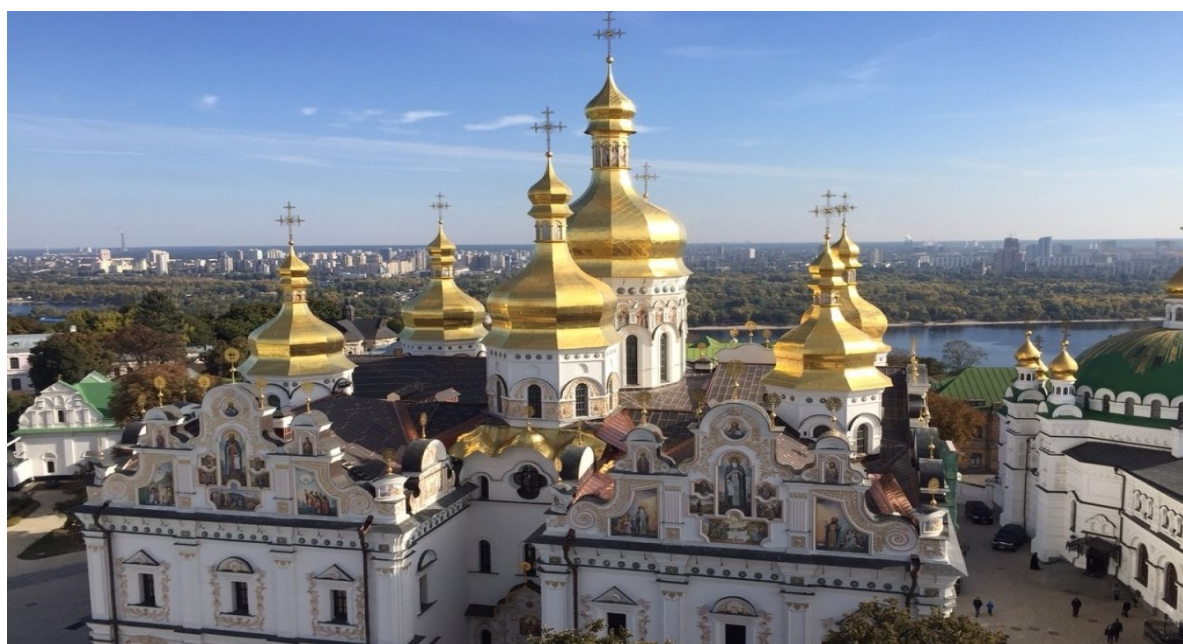
Odessa. Dawny kurort nad Morzem Czarnym. Największą popularnością w tym czarnomorskim porcie cieszą się plaże. Turyści chętnie odwiedzają też największe na Ukrainie Delfinarium i Akwarium oraz ulokowany na południowych przedmieściach miasta *Pomnik Heroicznej Obrony Odessy* a także Teatr Opery i Baletu



Drewniane cerkwie Podkarpacia. W roku 2013 na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO trafiło szesnaście zabytkowych cerkwi znajdujących się na terenie Polski i Ukrainy. Zabytki te mimo pewnych cech wspólnych są niezwykle zróżnicowane. Reprezentują różne epoki i różne religie



Kijów. Zobaczymy w nim wiele ciekawych miejsc. Między innymi wpisany na listę UNESCO Sobór Mądrości Bożej oraz Ławrę Peczerską, Muzeum Czarnobylskie.



Skansen Pirogowo. Kilkanaście kilometrów na południe od Kijowa znajduje się oryginalne miejsce. W ramach kompleksu – Muzeum Architektury Ludowej i Obyczajów Ukrainy można zobaczyć wsie, które przedstawiają dane regiony kraju. Są tu stare młyny, drewniane domki, eksponaty i przedmioty codziennego użytku. W sezonie odbywają się tu koncerty muzyki ludowej, można też spróbować lokalnych specjalności prezentowanych regionów.



Amelia Litawa i Oliwia Krawczyńska

Źródła:

<https://zpe.gov.pl/a/srodowisko-przyrodnicze-i-gospodarka-ukrainy/DpFRyi5K5>

www.podrozepoeuropie.pl/ukraina-zabytki-i-atrakcje/

Atrakcje Ukrainy, które warto zobaczyć, #flipohity

<https://www.masaperlowa.pl/lawra-peczerska-najwieksza-atrakcja-kijowa/#.Yjo8zPnMJPY>



Pomoc Ukrainie

Zarówno jako grupa jak i jednostki nie potrafimy odciąć się od aktualnej sytuacji na świecie. Obserwujemy niczym nie zasłużony ogrom strachu i cierpienia, z jakimi musieli zmierzyć się obywatele Ukrainy po rosyjskiej inwazji na ich kraj, które stały się teraz ich codziennością. W tej sytuacji nasza szkoła błyskawicznie zdecydowała się na okazanie wsparcia. Z inicjatywy uczniów i nauczycieli, na każdym korytarzu można znaleźć flagi, przypinki i plakaty wyrażające solidarność z sąsiadami.

W szkole została zorganizowana zbiórka odzieży i potrzebnych darów. Następnie kiermasz nazwany roboczo "ciacho dla Ukrainy" zmobilizował całą szkołę do wpłacania datków na rzecz Ukrainy, w zamian za smakołyki przygotowywane przez uczniów. Zarówno drobne jak i hojniejsze kwoty składały się na coś wielkiego.

Ponadto jakiś czas temu odbył się charytatywny spacer, na którym uczniowie zakupili żywność i środki higieniczne. Te, dla nas podstawowe, dobra zapewnią przetrwanie kolejnego choćby kilku osobom szukającym schronienia przed wojną. Zakupy zostały przekazane do lokalnego oddziału Polskiego Czerwonego Krzyża. Stamtąd trafią do potrzebujących uchodźców.

Wszystkie formy pomocy materialnej są niezbędne fizyczne, ale mamy nadzieję, że przekazują również coś mniej fizycznego. Wiadomość: **nie jesteście sami, przyjaciele.**

Magdalena Panczenko

Jak pomagać?

Wszyscy wiemy jak aktualnie wygląda sytuacja u naszych wschodnich sąsiadów. Nasza szkoła nie pozostała obojętna na cierpienie przyjaciół z Ukrainy, kilka klas zorganizowało przeróżne akcje, gdzie przy zaangażowaniu całej szkoły udało się zebrać spore kwoty pieniężne oraz pomoc rzeczową dla uchodźców.

Klasa 3H razem z przewodniczącą szkoły Wiktoria, w środę 9 marca zorganizowała kiermasz. Każdy z klasy przyniósł coś od siebie. Na stoiskach można było znaleźć różne ciasta domowej roboty m.in. serniki, ciasta czekoladowe oraz pizzerinki. Wychowawczynie 3H Pani Katarzyna Muchowska wsparła kiermasz bratkami. Każde ciasto, babeczka czy kwiatek był sprzedawany z własnoręcznie wykonaną flagą Ukrainy. Wszystkie pieniądze trafiały do puszek udekorowanej w kolory nawiązujące do flagi Ukrainy albo poprzez Blika. Łączna kwota, którą udało się zgromadzić to około 950 zł, w tym także niektórzy wpłacali w Euro.

Klasa 3I razem z Panią Kingą Mazur zorganizowała kiermasz 10 marca. Wszyscy przynieśli wypieki własnej roboty, najszybciej rozszło brownie Gabrysi. Kiermasz odbywał się na korytarzu na pierwszym piętrze na każdej przerwie. Również udało się zebrać bardzo wysoką kwotę, bo aż 900 zł i trochę Euro.

11 marca klasy 3F pod opieką Pani Agnieszki Mosoń oraz 3C pod opieką Pani Agnieszki Ciepiewskiej-Andrejczuk zorganizowały akcję paczek dla uchodźców z Ukrainy. Całymi klasami udali się do sklepu i kupili najpotrzebniejsze rzeczy m.in. żywność długoterminową czy środki higieny osobistej, samodzielnie spakowali zakupy w paczki, które następnie zanieśli do Mazowieckiego PCK.

Pan Piotr Kur stworzył akcję „Pomoc dla Ukrainy”, którą można wesprzeć pieniężnie, wrzucając datki do puszek znajdującej się przy wejściu do szkoły. Zebrana kwota zostanie

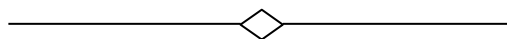
w całości przekazana do Polskiej Akcji Humanitarnej oraz Polskiego Czerwonego Krzyża. Również przez kilka dni zbierano artykuły higieny osobistej, żywność, leki oraz koce, które zostały przekazane do zaprzyjaźnionych szkół we Lwowie.

Nauczyciele naszej szkoły osobiście zaangażowali się w pomoc uchodźcom. Pani Agnieszka Łągiewka zorganizowała zbiórkę rzeczy dla osób przyjeżdżających pociągami do Warszawy. Jedzenie, soki i środki higieny zawiozła potrzebującym na Dworcu Wschodnim. Pani Małgorzata Kowalska nie dość, że zrobiła na drutach piękne flagi Ukrainy, które każdy może przypiąć w imię solidarności z Ukraińcami, to również sama pojechała na Dworzec Zachodni, gdzie rozdawała własnoręcznie zrobione kanapki.

Nasza szkoła włączyła się w zbiórkę pieniędzy przeznaczonych na zakup specjalistycznej aparatury medycznej, żeli i innych materiałów opatrunkowych.

Jak widać uczniowie i nauczyciele naszej szkoły nie pozostali obojętni na sytuację, która aktualnie dzieje się na Ukrainie. Bardzo miło jest patrzeć, jak w chwili próby nie szukamy kolejnych argumentów, które będą nas dzielić, a łączymy się by razem pokonać wspólnego wroga. Stoimy murem za Ukrainą, która każdego dnia udowadnia, że o przebiegu wojny decyduje prawdziwa siła danego państwa. Jestem dumna nie tylko z Ukrainy, ale i z nas. Zamiast odwrócić wzrok i zostawić naszych przyjaciół w potrzebie, staramy się pomóc w każdy możliwy sposób.

Weronika Ślabik



Podstawowe zwroty po ukraińsku

Po polsku	Wymowa ukraińska	Po ukraińsku
cześć!	/prywit/	Привіт
dzień dobry (od rana do południa)	/dobroho ranku/	Доброго ранку
dobry wieczór	/dobryj wieczir/	Добрий вечір
cześć na do widzenia	/buwaj/	Бувай
pa!	/pa-pa/	Па-па
do widzenia	/do pobaczenia/	До побачення
dobranoc	/na dobranicz/	На добраніч
dziękuję	/diakuju/	Дякую
proszę	/bud' łaska/	Будь ласка
nie ma za co!	/nema za szczo/	Нема за що
przepraszam (proszę o wybaczenie)	/wybaczte/	Вибачте
jak masz na imię?	/jak tebe zwaty/	Як тебе звати?
mam na imię + podajesz swoje imię	/mene zwaty/	Мене звати
bardzo mi miło	/duże pryjemno/	Дуже приємно

© Nakoneczny



Źródła:

<https://pila.naszemiasto.pl/jedenastoletni-uczen-pilskiej-podstawowki-opracowal-liste/ar/c1-8706797>

SŁOWNICZEK POLSKO-UKRAIŃSKI

PL	UA	WYMOWA
Jak się nazywasz?	Як тебе звати? Ім'я? Прізвище?	Jak tebe zwaty? Imia? Familija?
Skąd jesteś?	Звідки ти приїхав?	Zwidky ty pryichaw?
Wszystko w porządku?	Чи все гаразд?	Czy wse dobre?
Czy czegoś potrzebujesz?	Тобі що-небудь потрібно?	Tobi potribna dopomoga?
Czy chcesz coś zjeść?	Чи ти хочеш поїсти?	Chociesz jisty?
Czy chce ci się pić?	Ти хочеш пити?	Chociesz pyty?
Nie rozumiem.	Не розумію.	Ne rozumiju.
Czy możesz powtórzyć?	Чи можеш повторити?	Czy możesz powtoryty?
Coś cię boli?	Щось болить?	Szczos bolyt?
Czy potrzebujesz noclegu?	Тобі потрібно місце на ночівлю?	Tobi potribno misce na nocziwliu?
Czy potrzebujesz do kogoś zadzwonić?	Тобі потрібно комусь зателефонувати?	Tobi potribno komus zatelefonuwaty?
Bezpłatny transport	Безкоштовний транспорт	Bezplatny transport
Dokąd chcesz jechać?	Куди ти хочеш поїхати?	Kudy ty chcesz poichaty?
Czy przyjmujesz jakieś leki na stałe?	Ти приймаєш будь-які ліки постійно?	Ty pryjmajesz jakis tabletki postijno?
Czy Twoi bliscy są bezpieczni?	Твої близькі в безпеці?	Twoja rodyna w bezpeci?

interia KOBIEȦ

Źródła:

<https://kobieta.interia.pl/zycie-i-styl/news-tak-latwo-porozumiesz-sie-z-ukraincami-najwazniejsze-zwroty,nId,5869380>

GAZETKA LXXXVI LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO W WARSZAWIE

Zespół redakcyjny: Julia Banasik – kl. III c, Oliwia Borucka – kl. III f, Weronika Czasak - kl. III f, Karolina Janicka - kl. III a, Agnieszka Oleksiak – kl. III i, Magdalena Sztampke – kl. III f. , Weronika von Lonski – kl. III c, Weronika Słabik – kl. III a.

Opiekunowie ze strony grona pedagogicznego: mgr Urszula Karolewska, mgr Anna Szymczak, mgr Agnieszka Mosoń.

Znajdziecie nas również w zakładce
„Gazetka szkolna” na stronie naszej szkoły
www.zoska.edupage.org